

НОВА СВѢТЛИНА

ВАЖНО ИЗВѢСТІЕ

Умоляватъ се тѣзи Господа изъ нашитѣ любими абонати, които не сж внесли още абонамента си до сега, да благоволятъ да ни го внесатъ по скоро, както за I-та тѣй и за II-та год., съ което ще ни задължатъ прѣмно, като ни улеснятъ въ разноснитѣ, що се изискватъ по печата на книжкитѣ.

ИЗВѢСТІЕ

Извѣстяваме на събратията си издатели на вѣстници и списания че за III год., която почева отъ 15 Априлий, т. г., ще испращаме въ размѣна отъ книжкитѣ си *само* на тѣзи, които ни испращатъ.

Редакцията.

ЗАЩО Е ЖИВОТЪТЪ?

УМСТВЕННО РѢШЕНИЕ

ОТЪ

Проблемата за сществованието.

Що сме.—Отъ гдѣ идемъ.—Кждѣ отиваме.

(Продължение отъ кн. XI)

VIII

Опитни доказателства.

Рѣшението, което дадохме върху проблемитѣ на живота, е основано на най строгата логика. То е съобразно съ вѣрваниата на най-великитѣ древни ге-

нии, съ поучениата на Сократа, на Платона, на Оригена. То е основата на Вѣсточната философия, която е вдѣхнѣла велики дѣла. Нашитѣ прѣдѣди, видими отъ него, се черпали тѣхния непобѣдимъ курижъ, тѣхното прѣзиране на смъртта. Въ новитѣ врѣмена, то е било проповедано отъ Ивана Рейнодъ, Ханри Мартенъ, Ескироса, Петра Леру, Викторъ Юга и пр.

При всичко туй и въпрѣки тѣхний независимъ умственъ характеръ, въпрѣки авторитетнитѣ прѣда-ния, върху които тѣ се основавахъ, тѣзи мисли щѣхъ да бѣдѣтъ прѣиначени, че сѣ чисти измислици на мечтанието, ако ний не бѣхме могли да ги установимъ върху една непоклатима основа, върху прѣмитѣ чувствителни опити относително до всѣкиго.

Человѣческиятъ умъ, утегченъ отъ разнитѣ тесрини и системи, за всѣкакво ново потвърждение, изисква вѣки доказателства. Тѣзи доказателства върху съществуването на душата и нейната безсмъртностъ, спиритуалистическиятъ опитъ ни ги принася материално и явно. Достатъчно е да наблюдаваме хладнокрѣвно и сериозно, да изучаваме съ постоянство явленията, наречени спиритически, за да се убѣдимъ въ тѣхната точностъ и значителностъ; за да почувствуваме, какви обширни слѣдствия тѣ ще иматъ, относително общинскитѣ прѣобразованя, като положитѣ една положителна основа, една здрава подпорка на моралнитѣ закони, на справедливий идеалъ, безъ който никаква цивилизация не може да напредне.

Мъртвитѣ души се откриватъ на хората. Тѣ се явяватъ намъ, разговарятъ се съ насъ, поучаватъ въ тайнитѣ прѣраждания, въ великолѣпното на бѣдѣщия ни животъ.

Това е дѣйствително дѣло, твърдѣ малко познато и често споримо. Опититѣ на новий спиритуализмъ бѣхъ посрѣщати чрѣзъ сарказми; всичкитѣ, които се занимавахъ въ начало, бѣхъ подиграни и прѣсмѣни, като ги считахъ за луди.

Прѣзъ всичкитѣ врѣмена такава е била участъта на новитѣ идеи, на новитѣ велики открития. Вър-

тението на масситѣ се взе за едно твърдѣ просто нѣщо; но най-великитѣ всемирни закони, най-силнитѣ естествени сили, не се сж открили по единъ по наложителенъ начинъ. Благодарение на опититѣ, направени върху жабитѣ, електричеството се откри. Паданието на една ябълка доказа привлекателната всемирна сила, и врѣнието на единъ самоваръ—дѣйствието на парата. Да се считатъ спиритиститѣ за луди, тѣ, въ това отношение, раздѣлятъ участиа на Соломона де Каусъ, на Харвея и толкова други гени хора.

Забѣлѣжително нѣщо: повечето отъ тѣзи, които пристрастно критикуватъ спиритическитѣ явления, не сж ги ни видѣли, ни изучили; въ числото на тѣзи, които ги знажтъ и потвърдяватъ тѣхното съществуване, се считатъ най-великитѣ учени мжжѣ отъ врѣмето. Такива сж отъ послѣднитѣ тѣзи: въ Англия В. Круксъ, членъ отъ Лондонското царско дружество, прѣвѣсходенъ химикъ, накогого се дължнѣ откритието на *лучащата материя*; Руселъ-Валасъ, Дарвиновъ съперникъ; Варлей, главенъ инженеръ по телеграфитѣ; въ Америка, юристконсулта Едмонъ, прѣдсѣдателъ на Сената; професора Мапесъ, отъ националната Академия; въ Германия, знаменитий астрономъ Зелнеръ; професоритѣ Улриси, Веберъ, Фешнеръ, отъ университета на Лайпцигъ; въ Франция, Камилъ Фламарионъ, докторъ Павелъ Жибиеръ, Вакери, Евгений Нюсъ, С. Фовети, и прч.: въ Италия прочитий професоръ Ломброзо, който дълго врѣме, като успорва възможността на спиритическитѣ дѣйствиа, на конецъ чрѣзъ изучаванieto, убѣди се и прѣпозна публично тѣхната точностъ (6 Септември 1891). Нека каже нѣкой отъ коя страна сж гаранциитѣ на сериозний опитъ и на зрѣлото размишление? Галилей, на тѣзи които отказвахъ въртението на земята, отговарѣше: «*се пакъ се върти!*» Круксъ се признася тѣй относително до спиритическитѣ дѣла: «*Не казвамъ: че това може да бжде, а това е.*» Исти-

ната, зета изъ начало за утопия, на конецъ вежкога прѣодолява.

При това нека кажемъ, че положението на прес-сата, относително тѣзи явления, се значително измѣ-ни. Вѣки не се подиграва, не се прѣсмива; прѣдвизж-да се че се намъра нѣщо сериозно. Главнитѣ париж-ки вѣстници, „Раппелъ“, „Фигаро“, „Жилъ-Бласъ“, и проч. често публикуватъ сериозни статии относи-телно този прѣдметъ. Поучението на опитний спери-туализмъ се распрѣска по свѣта съ чудесна бързина. Въ Съединенитѣ Щати послѣдователитѣ се възка-чатъ на милиони; западна Европа е начената, дѣто въ най-отдалеченитѣ мѣста, въ Испанна, въ Руссия, се сж основали ислѣдователни общества и се сж поя-вили разни публикации. Едно общество отъ „Душеви издирвания“ се е основало въ Парижъ отъ професора Ш. Рише и колонела де Ропа, администраторъ на политехническата Школа, за опитнитѣ изучаванна на спиритическитѣ дѣла.

Съдѣйствието на лица, особно надарени, е не-обходимо за добиванieto на душевнитѣ явления. Духо-ветѣ не могатъ да дѣйствуватъ върху материалнитѣ тѣла безъ една провизия на жизнена течность, която тѣ добиватъ отъ тѣзи лица, именуеми *медиуми*. Всичкий свѣтъ притежава началнитѣ медиумически правила, ко-ито се развиватъ чрѣзъ работението и упражнението.

Душата, отгатиъкъ гроба, не е лишена отъ образъ. Тя притежава едно течливо тѣло отъ една прѣфиня-на паряста материя, която примязва съвършенно на човѣческото тѣло и която се именува *околодушникъ*. Околодушникътъ съществува прѣди смъртъта и по-диръ смъртъта. Въ него се сбиратъ и натрупватъ всичкитѣ интелегентни придобивки и паметитѣ на човѣка. Той съставлява единъ тънъкъ организмъ, чрѣзъ дѣйствието на който, върху жизненната те-чность на медиумитѣ, духътъ се явява на хората, може да произведе удари, да прѣмѣсти прѣдмети и да кореспондира съ насъ по спогождение на едни

опредѣлени знакове. Въ нѣкои случаи, той даже може и да се види, да се похвати, да произведе писание на право и да даде извѣстна. Всичкитѣ тѣзи дѣйствия се сж видѣли съ хиляди пѣти отъ ученигѣ, които показахме и отъ хора отъ всѣкаква степенъ, възраст и мѣсто. Опитно, около насъ, тѣ доказватъ сжществуванieto на единъ невидимъ свѣтъ, населенъ отъ души, които се оставили земята, между които се нахождатъ тѣзи, що ний познаваме, обичаме и съ които единъ день ще се срѣцнемъ. Тѣ сж тѣзи, които ни поучаватъ, утѣшителната и величественна философия, на която ний дадохме по-горѣ по сжщественнитѣ черти.

Нека се знае добрѣ, че тѣзи явления, разглеждани отъ толкова хора—подъ влианието на опредѣлени прѣдразсждѣци—като чудесни, нередовни, невъзможни, тѣзи явления сж всекога сжществували. Непрѣстанни отношения съединяватъ духовния свѣтъ съ този, който сме ний. Историата ни довѣрѣва въ това. Самуиловото явяване на Саула, фамилиарний духъ на Сократа, тѣзи на Тасса и на Иеромъ Кардана, гласоветѣ на жанъ д' Арка и толкова още подобни дѣйствия, произхождатъ отъ едни и сжщи причини. Само че това, що се земаше другъ пѣтъ, като свѣрхестественно, се явява днесъ подъ единъ умственъ характеръ, като единъ сборъ отъ дѣйствия, управляеми отъ твърди закони, на които изучаването поражда едно дълбоко и освѣтително увѣреніе. Тѣзи дѣла се виждатъ; вмѣсто да сж прѣзрителни, тѣ съставляватъ една отъ най-голѣмитѣ интелектуални и морални революции, която се е проявила въ земната история. Тѣ сж най-сериознитѣ доказателства, дѣто да може нѣкой да противопостави на материализма. Увѣренността, че оттаткъ гроба ще имаме животъ съ запазванieto на нашитѣ способности и на нашата съвѣсть, прави щото да изгубваме страхотиата на смъртѣта. Познанието на благополучнитѣ или трудни положения, извършени отъ духоветѣ чрѣзъ тѣхнитѣ

добри или лоши дѣйствия е едно силно морално съизволение. Перспективата на безкрайнитѣ напрѣдци, на интелектуалнитѣ умножения, които всичкитѣ хора чакатъ да ги доведжѣтъ къмъ една обща учість, може само да приближи хората и да ги свържи съ една братска свръска. Поучението на опитний спиритуализмъ е самата положителна философия която отговаря на моралнитѣ чловѣчески нужди.

IX.

Съкращение и заключение.

Въ кратце, началата, които произхождатъ отъ Новий Спиритуализмъ,—начала поучени отъ духоветѣ, които сж много по-добрѣ въ положение, отъ колкото ний, да разузнаятъ истината—сж слѣдующигѣ:

Божественно съществуване, управителна интеллигентность, жизненъ законъ, всемирна душа, вървна единица, дѣто всичкитѣ отношения достигатъ и влѣзжѣтъ въ хармония, обширно огнище на освѣщенстваниата, отъ дѣто всичкитѣ морални сили блѣскажѣтъ и се раздаважѣтъ въ безконечността: Справедливостъ, Мъдростъ, Любов!

Безсмъртието на душата, духовна същность, която обема въ зародишното си положение всичкитѣ способности, всичкитѣ сили, е опредѣлена да ги развие чрѣзъ свѣжѣ трудове, като се възпятави въ материалнитѣ свѣтлове, като се въздига чрѣзъ непрѣстанны и безбройни прѣзраждания, отъ степенъ на степенъ, отъ най долнитѣ нѣрвна-чални форми до освѣщенствуванието въ пълнотата на съществуванието.

Съобщение на живитѣ и на мъртвитѣ; взаимно дѣйствие на единитѣ къмъ другитѣ; постоянни продължителни отношения мѣжду двата свѣта; солидарность на всичкитѣ същества, еднакви въ тѣхното начало и въ тѣхнитѣ краища, различни само чрѣзъ тѣхното прѣходно положение; единитѣ въ духовно положение, свободни въ пространството, другитѣ облѣчени въ едно вѣременно покритало; както единитѣ, тъй и другитѣ прѣминуватъ отъ едно по-

положение въ друго, смъртта е като едно успокоително врѣме мѣджу двѣтъ земи съществуванна.

Безконеченъ напредѣкъ; вѣчна справедливостъ, морално съизволение; душата свободна въ своитѣ дѣла и отговорна, твърди си самичка божеството; спорѣдъ нейното морално положение, дебелинѣ или тънки течности, които съставляватъ околoduшника ѝ, и които тя е прѣвлѣкла къмъ себя си чрѣзъ своитѣ привычки и стрѣмления; тѣзи течности, подчинени на всемирний законъ—тежестѣта и привлѣкателността, повличатъ къмъ долинѣ глобуси, къмъ тѣзи свѣтове, пълни отъ болки, дѣто тя страда, исплаща, откупува прѣминжлото, или напротивъ, тя се възнеса къмъ благополучнитѣ сфери, дѣто материята влиае малко, дѣто цѣрува хармонията и блаженството; душата, въ върховний си и усъвършенъ животъ, бива сътрудница съ Бога, съставлява свѣтове, управлява тѣхнитѣ еволюции, наблюдава човѣческитѣ напредѣзи, въ изпълнение на вѣчнитѣ закони.

Такива сѣ поучениата, които опитний Спиритизмъ ни принася. Тѣ не сѣ други освѣтъ тѣзи на първоначалний Християнизмъ, освободенъ отъ форми тѣ на едно материално богослужение, съблеченъ отъ догмитѣ, отъ лъжливитѣ тълкувания, отъ грѣшкитѣ, подъ които хората прибулихъ и направихъ непозната Христовата философия.

Новото поучение, като открива съществуваннето на единъ таенъ и невидимъ свѣтъ тѣй точенъ и живущъ, както нашия, то отваря на човѣческата мисль хоризони, прѣзъ които послѣдната се колебае още, смаяна и помрачена. Но отношенията, които това откритие улеснява между мъртвитѣ и нази, утѣшениата и насърчаващиата, които произхождатъ отъ него, увѣрението да намѣримъ всички тѣзи, които ний мислѣхме, че сме изгубили за всегда и да получимъ отъ тѣхъ върховнитѣ поучения,—всичко това съставлява исцѣло неизброими сили, морални источники, които човѣкъ не ще може да не прѣпознае или да прѣзрѣ безъ никаква опасностъ.

При всичко туй, въпреки високата цѣнностъ на това поучение, чловѣкътъ отъ този вѣкъ, дълбоко скептикъ, затѣпенъ въ прѣдразсѣдѣцитѣ си, нѣмаше никакъ да се интересува ако дѣйствиата не бѣхъ дошли да го потвърдятъ. За да се потрогне чловѣческий повърхостенъ и хладнокрѣвенъ духъ, то трѣбваше шумливи материални явления. По тоя начинъ, къмъ 1850 г. въ разни мѣста, мобили отъ разни форми се поставихъ въ движение, стѣните, издадохъ, разни удари, тежкитѣ тѣла се поклатихъ, противъ физическитѣ познати закони; но, подиръ тази първа дебела фаза, спиритическитѣ явления отъ ден на денъ станяхъ по интеллигентни. Физическитѣ явления се замѣстихъ отъ поредѣчни душевни дѣйствиа; открихъ се медиуми, които пишехъ, ораторствувихъ, които ставахъ сомнамбули, лѣчители, като получавахъ механически, или съзерцателно (по душевно вдѣхновение) вдѣхновения, на които причината бѣше вънъ отъ тѣхъ; видни и похватителни явления се появихъ, и съществуването на духоветѣ станъ неуспоримо за всички ясновидци наблюдатели.

Тѣй се появи новото чловѣческо доверие, подкрепено, отъ една страна, отъ прѣданиата на грѣминжлото, отъ всемирнитѣ начала, които се нахождатъ въ источника на всичкитѣ религии и на повечето философии; отъ друга страна, отъ безчисленнитѣ душевни засвидѣтелствувания, отъ наблюдателнитѣ дѣйствиа отъ разни мѣста отъ всѣкакви състояния хора.

Забѣлѣжително нѣщо, тая наука, тая нова философия, проста и пристѣпна на всѣкиго, свободна отъ всѣкаквъ складъ или богослужебна форма, тази наука се явява точно въ това врѣме, когато вѣтхитѣ вѣрвания сѣ изнѣмощѣли и сѣ на отпаданіе; когато сансуализма (чувственното направление) се разпространява, като една обширна рана; въ това врѣме, когато нѣравитѣ се развратѣватъ, когато общинскитѣ свръски се раслабятъ; когато вѣтхий свѣтъ

обикаля на щастнето, безъ водило, идеалъ и мораленъ законъ, като корабъ безъ кърмило, оставенъ на произвола на вѣтроветъ.

Всѣкой, който наблюдава и размишлява, не може да не признае, че новото общество прѣкарва една страшна криза. Едно дълбоко разрушение го гризи мълчеливо. Любовта къмъ печалбата, желанието къмъ наслаждениата, ставатъ отъ день на день по-твърди, по-распалителни. По всѣкакъвъ начинъ всѣкой иска да придобие. Всичкитъ сръдства сж добри, стига да можемъ да се сдобиеме съ благосъстоянието, съ имота, самата цѣль, що се мисли, че е сгодна за живота. Подобни стрѣмления не може да произведжтъ, освѣнъ двѣ слѣдствия: немилостивий егоизмъ въ имотнитъ, ненавистьта и отчаянието въ сиромаситъ. Положението на малкитъ и долнитъ е трудно; често тѣ, поставени подъ единъ мраченъ моралъ безъ никакво утѣшение, търсжтъ въ самоубийството конца на тѣхнитъ злини. По единъ напредничавъ начинъ, числото на самоубийцитъ, което е било въ Франция зъ 1830 г. отъ 1500 души, се е въскачило отъ година на година на повече отъ 8000 души.

Като земемъ подъ внимание общинскитъ неравенства, страданията на еднитъ, противоположни съ веселията, тѣлеснитъ наслаждениа и хладнокровието на другитъ, то това положение подклажда въ сърцата на нещастнитъ едно силно огнище отъ умраза. Отъ това повръщанието на материалнитъ добрини се усилюва. Нека скупомъ хората се организиратъ, се въздигнатъ, и ветхий свѣтъ може да се расклати чръзъ устрашителни спазми.

Науката е безсилна да спре злото, да въздигне характеритъ, да прѣвърже ранитъ на тѣзи, които се боржтъ съ живота. Дѣйствително, въ нашо врѣме, се намиратъ много специални науки относително до нѣкои страни отъ естеството, които, съединяватъ дѣлага, принасятъ на чловѣчески укъ едно количе-

ство отъ познания върху прѣдмета, който имъ е собствень. По подобенъ единъ начинъ физическитѣ науки се сж удивително убогатили отъ половинъ вѣкъ пасамъ, но тѣзи распрѣснжти постановления нѣматъ никакъ свръска, единство и хармония. Най-прѣвѣсходната наука е тѣзи, която отъ реда на дѣлата, възлиза на причината, като га произвежда; тази която свързва, съединява тѣзи разни науки въ едно велико и великолепно съединение, отъ което да произведе една обща мисль за живота, да опрѣдѣли нашитѣ участи, да извлече единъ мораленъ законъ, една основа отъ общественно подобрене; тая всемирна и необходима наука, не сжществува още.

Ако религиитѣ сж въ агония, ако стѣрлата вѣра е на издихание, ако науката е безсилна да снабди чловѣка съ нуждний идеалъ, да поправи хода му, да подобри общинитѣ, ще бжде ли всичко въ отчаяние?

Не, понеже една доктрина която произведе миръ, братство и напрѣдъкъ, се въздига върху този смутенъ свѣтъ, и иди да потуши грубата умраза, да укроти страститѣ, да поучи венчикитѣ относително до солидарността, до прошката и добрината.

Тя принася на науката това дочакано съединение, безъ което тя ще остане за всѣгда безплодна. Тя възтѣржествува надъ смъртта и, оттатъкъ този отъ опитъ и злина животъ, отваря на духа яснитѣ и весели перспективи на единъ безкраенъ напрѣдокъ въ безсмъртието.

Тя казва на всички: „Елате при мене; азъ ще ви стоплъж, ще ви утѣшиж; ще ви направя живота по-приятенъ, смѣлостта и тѣрпението по-лесни, опититѣ по-сносни. Ще освѣтиж съ една доволно силна свѣтлина вашия темень и кривъ път. Ще дамъ надеждата на тѣзи, които страдатъ; свѣтлината на тѣзи, които тѣрсежтъ; увѣренността и вѣрата на тѣзи, които се съмнѣватъ и се отчайватъ!“

Тя казва на всички: „Бъдѣте братя, спомагайте се, подкрѣпняйте се въ вашия колективенъ вървежъ! Вашата цѣль е за по-нататѣкъ отъ този материаленъ и прѣходенъ животъ; тя е въ това спиритическо бѣдѣще, което ще ви събере синца, като членове отъ една и съща фамилия, въ безопасностъ на грижи, на нужди и на безчисленни злини. Слѣдователно, бъдѣте достойни чрѣзъ вашитѣ усилия и вашитѣ трудове!“

Человѣчеството ще се въздигне и ще стане силно и велико въ деня, когато тази наука, безконечно утешителенъ источникъ, ще се проумѣе и приеме. Въ този день, завистьта и ненавистьта ще угаснатъ въ сърдцата на долнитѣ; силний, като знае, че вѣки е слабъ, или че може да стане, че богатството му не е, освѣщъ единъ заемъ отъ Бога, ще стане по-услужливъ, по приатенъ за своитѣ нещастни братя. Науката изобилно допълнена отъ новата философия, ще изгони суевѣриата и мраковитѣ. Нѣма да има вѣки атеисти и скептици. Една проста общо приета и братска вѣра, ще се разнесе по народноститѣ, ще прѣкрати дълбокитѣ лоши слѣдствна отъ съперничествата. Земята отървана отъ бича, що ѝ раскжева, като слѣдва своето морално въздиганне, ще се въскачи отъ една степенъ повече въ свѣтоветѣ.

Жителитѣ на планетитѣ.

(отъ К. Фламариона)

изъ „Ребусъ.“

(Продължение отъ кн. XI)

Какво право имаме ний да говоримъ за жизненната енергия, която пълни цѣлата вселенна: ти ще дойдешъ до тукъ и по-нататѣкъ нѣма да прѣстѣпишъ? Въ името на науката ли? Страшно заблуждение! Ний знаеме най-малката частъ отъ грамадната неизвѣстна област. Морската бездна, която бѣше не-

достъпна за животъ, доказа се, че е пълна съ особни живи същества. На това ще възразятъ: „Да, но и тамъ не е безъ въздухъ и кислородъ. Кислородътъ трѣбва. Свѣтъ, лишенъ отъ кислородъ, е обрѣченъ на смъртъ, пустиня за всѣкоги безлюдна.“ Но защо ще получимъ такъвъ отговоръ?—Защото не сме имали възможността да наблюдаваме тѣзи същества, които дишатъ безъ въздухъ, които живеятъ безъ кислородъ. Пакъ заблуждение! Даже и да прѣдположимъ, че не знаемъ такива същества, това още не доказва, че тѣ не съществуватъ на свѣта. По името такива същества намъ сж извѣстни. Ето ви *анеоробичитѣ*, които живеятъ безъ въздухъ, безъ кислородъ. Най-сетнѣ, кислородътъ ги убива!

Очевидно е, че ако истълкуваме, както трѣбва картината на земния животъ и като се възползуваме отъ положителнитѣ данни, придобити чрѣзъ науката, ний трѣбва да разширимъ кръгозора на нашитѣ понятия и сжждения и да не си прѣдставяваме, че животътъ на планетитѣ е подобенъ съ нашия. Органическитѣ форми на земята зависятъ отъ мѣстнитѣ условия на нашата планета. Химическия съставъ на водата и атмосферата, температурата, свѣтлината, плътността, тежината—всички тѣзи елементи способствуватъ за образуването на нашето тѣло. Нашето мѣсо състои отъ въглеродъ и азотъ, водородъ и кислородъ, въ водно състояние и отъ нѣколко други съставни части, между които можемъ още да спомѣнемъ и хлористий натрий. Мѣсото на животнитѣ, въ химическо отношение не се различава въ нищо отъ нашето. Всичко това става отъ водата, въздуха и се възвръща пакъ въ тѣхъ. Едни и сжщи елементи въ твърдѣ малко количество влизатъ въ състава на всичкитѣ живи тѣла. Бикътъ отъ испасаната трѣва образува своя материалъ, а човекътъ своя отъ питателното мѣсо на бика. Всѣка органическа земна материя не е друго нищо освѣнъ въглеродъ въ раз-

лични съединения съ водорода, азота, кислорода и други такива.—

Но ний нѣмаме никакво право да забраняваме на природата да се распорежда другояче въ тѣзи планети или свѣтове, гдѣто отсѣтствува въглеродътъ. Напримѣръ, нема, въ тѣзи планети, дѣто *кремнезема* може да замѣсти въглерода, кремнезеловата кислота да замѣсти въгленната кислота, не може ли да се обитаватъ отъ организми, които съвсемъ да се различаватъ отъ тѣзи на земята, не само по своята форма, но и по съставъ? Въ тѣзи свѣтове, дѣто би прѣобладавалъ хлорътъ, солената кислота и всичкитѣ семена на хлориститѣ съединения бихъ играли важна роль въ явлениата на живота. Бромътъ не може ли да влѣзе въ състава на другитѣ съединения? Най-сетнѣ, защо да се основаваме само на земната химия? Кой ще ни докаже, че тѣзи елементи сж дѣйствително прости? Водорода, кислорода, въглерода, азота, сѣрата не сж ли съставни тѣла? Най-сетнѣ, да ли и самий водородъ е най-простия отъ елементитѣ? Не е ли съставенъ отъ всеѣкакви частични атоми, и не съществува ли само единъ родъ най-прости елементи, чиято геометрическа групировка и разнообразното имъ съединение да образува частитѣ на елементитѣ, които да се считатъ прости?

Едно нѣщо е вече вѣрно, че изумителнитѣ открития на спектралния анализъ никакъ не говори въ полза на единството на химическия съставъ между различнитѣ небесни тѣла, въ полза на пълна тождественность между тѣхъ, която е далеко. Въ нашата собственна слънчева система сж открити различна между извѣстни планети. Въ спектра на *юпитера*, на примѣръ, константира се присѣтствието на незнайни вещества, които силно се поглѣщатъ отъ извѣстни красни лъчи. Този газъ, който не съществува на земята, става още по-голѣмъ въ атмосферитѣ на Сатурна и Уралъ. Атмосферата на тази послѣдня планета, както се вижда, нѣма никаква аналогия съ наша-

та, като не считаме воднитѣ пари. Обаче, въ самия спектръ на слънцето се е намѣрило едно вещество, което е наречено «Гелиумъ», и което никоги не се е срѣщало на земята.

Сродството на планетитѣ помежду имъ е неоспоримъ фактъ: като че ли сж дъщери на единъ баща. Но те се отличаватъ една отъ друга не само по своето положение, масса, обемъ, плътностъ, температура, атмосфера, но още и по физическия си и химически съставъ. Ний желаеме да се обърне особено внимание върху тази точка, че такова едно разнообразие не трѣбва да се счита прѣпятствие за сжществуването на живота, а, напротивъ, нова областъ, открита за непрѣстанното расплодяване свѣтовния животъ.—

И така когато мисльта ни се възнася къмъ съсѣднитѣ ни планети—Луната, Венера, Марсъ, Юпитеръ или Сатурна и къмъ мириади други неизвѣстни свѣтове, които се намиратъ около слънцето, разпръснати въ пространството, нѣмаме никакви основателни причини да мислимъ, че тѣхнитѣ обитатели приличатъ на насъ въ каквото и да било, по външностъ или пъкъ даже по органическия си съставъ.

Веществото на земното чововѣческо тѣло зависи отъ елементитѣ на нашата планета, и именно отъ въглерода; формата на чововѣческото тѣло произхожда отъ формитѣ на нашитѣ прѣдѣди животни, отъ които тя постепенно се е развила и възвисила, благодарение на постоянното усъвършенствуване на видоветѣ. Най-сетнѣ, може да ни се възрази, че било жена или мъжъ, трѣбва да има: глава, сърдце, два крака, двѣ ржцѣ и т. н. Но това нѣщо още не е доказано. Ако ний сме така устроени, а не другоаче, причината е тази, че и нашитѣ прѣдѣди сжщо сж имали глава, сърдце, крака, ржцѣ и т. н., безъ съмнѣние по-малко изящни отъ нашѣ ржцѣ, го-спожо, но по сжщия начинъ устроени.

Въ сегашно врѣме, ний малко по-малко, се доближаваме, чрѣзъ помощта на „Палеонтологната“,

да самия источникъ отъ дѣто произхождатъ различнитѣ сѣщества. Нѣкакъ си е доказано, че птицата произхожда отъ просмукаштитѣ, въ силата на органическата еволюция, сѣщо е нѣкакъ доказано, че земното чѣловѣчество занимава върха на огромното генеологическо дърво, чиито всички клончета помежду си сѣ сродни, а коренитѣ съставляватъ въ самата основа най-проститѣ прѣвобитни организми. —

Неизброимитѣ свѣтове, безъ съмнение сѣ населени съ сѣщества, които иматъ всѣкакви въобразаеми и невъобразаеми форми. Человѣкъ на земята е надаренъ съ петъ или по добрѣ да кажемъ съ шестъ чувства. Защо най сетнѣ, природата да се задължава да създава сѣщото нѣщо и другагѣ? Защо, най-сетнѣ, да не допустнемъ, че тя може да надари извѣстенъ родъ сѣщества съ електрически чувства, магнетически чувства, чувства които да притежаватъ способността да се ориантирашъ, или съ такива чувствителни органи, които да ти позволяватъ да слушашъ на далечно разстояние и да виждашъ прѣзъ стѣни? Ний се хранимъ и храната трѣбва да ѣ прѣваряваме, като грубитѣ животни. Но не сѣществуватъ ли такива свѣтове, гдѣто атмосферата да изобилствува съ питателни свойства, които да избавляватъ щастливитѣ си обитатели отъ тази трудна и тежка непотрѣбность? Най нищожната птичка има прѣимущество надъ насъ, защото лѣти изъ въздуха. Нашата земя не принадлежи ли къмъ най-низкитѣ, дѣто самий гениаленъ мъжъ, самата изящна жена сѣ приковани на земята, като нѣкоя гасеница до своето прѣвъръщение? Не ще ли ни бѣде добрѣ, ако живѣехме на такава една земя, дѣто бихме имали възможность да се възползуваме отъ прѣимуществото да хвърчеме, на кждето ни се поиска? Въ свѣтове, пълни съ благоухание цвѣтя? Въ свѣтове дѣто вѣтрътъ не може да направи буря? Гдѣто нѣколко разноцвѣтни слънца би грѣли денемъ съ пурпурова свѣтлина, а пощѣ—съ сапфирова? Въ свѣтове съ фос-

фористи скали и цвѣтни луни, съ въздушни жители — мъжъе и жени, а, може би съ особенъ родъ сжщества — съвършено съ особни форми, да свѣтижтъ, когато искать, неогорѣми, като *алианти*, безсмъртни, по сѣка вѣроятность, и да се самоубивать просто отъ любопитство? Какви ли окаяни джюжета трѣбва да се чувствуваме? Трѣбва да се увѣримъ веднѣжъ за винаги, че самото нашо плитко въображение е безплодно прѣдъ безконечната вселенна, за която сме получили до сега такова слабо прѣставление, и то благодарение на телескопа. —

И когато въ нощната тишина, като се любуваме на пълното съ звѣзди небесно пространство, ний поразмислимъ за невидимитѣ свѣтове, разпръснати въ пространството, ний трѣбва да вѣрваме, че тѣ сж населени, или ще бѣджтъ населени, но не трѣбва да очакваме, че условиата на тѣхния животъ трѣбва да съвпадне съ нашна. — Безкрайно разнообразие царствува въ небеснитѣ ниви, както и въ земнитѣ поля. Тамъ, безъ съмнѣние, сжществува челоувѣчество, отправено по-отколѣ отъ нашето, въ пѣтя на съвършенството. Нашата земя съ своята политическа, социална и религиозна история, не е друго нищо, освѣнъ единъ миниатюръ, ничтоженъ мравунекъ. —

Забѣлжкитѣ на Уиллиама Крукса за сеанситѣ на Д. Д. Юма.

(„Ребусъ“)

(Продължение отъ книжка X.)

Срѣда 9-й Май 1871 год. сеансъ въ кжщата на Г-ца Гугласъ, отъ 9-11 часа вечерьта; присжтствуужщи Г-нъ Данаилъ Дугласъ, Юмъ (медиумъ), Г-ца Дугласъ, Г-нъ Круксъ, Г-ца Грегори, В. Ф. и Г-да В. Ф. и О. Р.

Сеансътъ станж въ първата гостна стая съ една масса на три крака. Диаметрътъ на стола бѣше три

футта, а тежината му тридесетъ и два фунта; той бѣше покритъ съ една пѣстра покривалка, които можеше да се зема, когато имаше нужда да се освѣти проостранството около този столъ. Стаята се освѣщаваше съ свѣщи: една на самия столъ, двѣ на гарди-робба и друга една на другъ единъ малък столъ. Къждѣ края на сеанса свѣща която бѣше на стола, дѣтто се произвеждаше сеанса, и другата на гарди-робба загъснѣха, така щото останѣхме съ двѣ прѣзъ всиичкото врѣме. На стола имаше единъ акордеонъ. Въ печката горѣхъ дърва, но не правѣхъ силно освѣт-левние. Температурата прѣзъ цѣлата нощъ бѣше у-мѣренна. Малкото столче се намираше на два раскра-ча отъ г-ца Дугласъ и Юма.

Въ началото на сеанса г-ца Дугласъ почнѣла да слуша, нѣкакви откъслечи, отъ прѣдословието на Роберта Чемберса въ книгата: „Случки отъ живота ми“.

Явление. Столътъ нѣколко пѣти се наведе по раз-ни направления подъ ъгълъ около 25^0 , по сетнѣ той се застоя въ такова наклонно положение, като сѣще-врѣменно желающитѣ да знайтѣ въ това врѣме, как-ва правѣтъ рѣцѣтъ на Юма и останѣлитѣ, освѣти-хъ съ свѣщъта цѣлото пространство. По нѣкоги сто-лътъ се закрѣпяваше на единия си кракъ, по нѣкоги на двата. Азъ бѣхъ донесълъ съ себе си пружинни теглилки и Юмъ ми прѣдложи да опитамъ измѣнена ли е тежината. Като не искахъ да наруша сеанса при издиганието на стола, азъ просто прикрѣпихъ теглил-китѣ на края на стола и послѣ почнѣхъ да подпо-дигамъ сѣщия край.

1-ий Опытъ. „Ще е лекъ“! Теглилкитѣ показахъ два фунта, когато единия кракъ се отдѣли отъ сто-ла, а рѣцѣтъ на всичкитѣ сѣ били легко върху по-върхността му.

2-ий Опытъ. „Ще е тежъкъ“! Щомъ това се из-рече, столътъ затрѣця, заскърца, като че ли запотѣ-ва въ дюшето; приличаше като да бѣше съединенъ съ нѣкой гигантски електро-магнитъ. Всички, както

и по-напрѣдъ, допирахъ само по единий си прѣстъ на стола. За да се издигнеше единъ отъ краката, трѣбваше да намалимъ 36 фунта; първий пътъ азъ отпехъ и отпустихъ края на стола, и всѣкоги тежината показваше 36 фунта, като разницата никоги не се увеличи на повече отъ половина фунтъ. Като не прѣставахъ прѣзъ всичкото врѣме да наблюдавамъ ржцѣтъ на сѣдящитѣ, азъ се убѣдихъ, че наблѣганieto имъ въ нищо не се прѣвишило, освѣнъ съ нѣколко унции. Единий пътъ Юмъ бѣше съвѣмъ снелъ ржцѣтъ си отъ стола; а краката си постоянно държеше подъ стола си.—

3-ий Опытъ. „Ще е легкъ“! Условиата сж сжщитѣ, както и по напрѣдъ, но щомъ се отне единъ, тежината показва 7 фунта.

4-ий Опытъ. „Ще е тежкъ“! Пакъ се чухъ тресъци въ стола, както и при втория опытъ. Г-нъ О. Р. и азъ наблюдавахме този опытъ стоишкомъ прави; всичкитѣ други, като си свѣхъ ржцѣтъ отъ стола, турихъ ги, като обърнахъ длантитѣ нагорѣ и оставихъ само голѣмий прѣстъ да се види на стола. Ако при такова едно положение ржката произвежда несъзнателно наблѣганie върху стола, то ще се съдѣйствува втрху уменшаванието на тежената му, О. Р., като взе свѣщъта проврѣ се подъ массата, да наблюдава, да ли до стоялото на стола не се допиратъ нѣко му колѣнѣтъ или краката; сжщото нѣщо и азъ правѣхъ, като провѣрвахъ заявлението на О. Р. че подобно нѣщо нѣма. За да турѣхъ пакъ на края на стола теглилкитѣ, азъ намѣрихъ, че, за да се издигнѣхъ краката трѣбваше 45 фунта тежина. Токо що заявихъ за това нѣщо, ето почувствува се, че столътъ станъ още по-тежкъ, и на послѣдъкъ тежината станъ на 45 фунта. Кракътъ на стола въ това врѣме се издигнъ отъ дюшето приблизително три дюйма.—

5-ий Опытъ. „Ще е тежкъ“! Въ този опытъ особено внимание се обърнъ, щото краката на всичкитѣ сѣдящи да стоѣтъ подъ стола имъ, а ржцѣтъ

да се държът по същия начинъ, както и по-напрѣдъ, т. е. подъ массата или стола. Понеже столътъ не се дигаше тежината му захванъ малко по-малко да намалява, докато най-сетнѣ дойде до 46 фунта; тогава столътъ се поддигнъ на още единъ дюймъ, и понеже показалецътъ на теглилките се плъзнъ, съ шумъ се закрѣпи на мѣстото си. Указа се, че показалецътъ се дотолкова разигра, щото не бѣше вече възможно да се поддържа тежината на стола; това ни принуди да прѣкратимъ по-нататъкъ опита.—

Слѣдъ свършването на сеанса прѣтегли се стола и се намѣри, че тежи тъкмо 32 фунта. За описаното вече издигане на единия кракъ трѣбвало е осемъ фунта, но за такова навеждане трѣбвало е 10 фунта; когато столътъ бѣше свършено отдѣленъ отъ пода, той имаше три равностоящи точки на опирание, отъ които само едната е образувала тежината. По-малките отъ $\frac{1}{4}$ дроби не можехъ да се опрѣдѣлятъ при тази тежина.

Въ разнитѣ части на стола и пода се чувахъ пукания.

По ржцѣтъ на Юма, се почувствувахъ трѣпки. Тутакъ си той извиква: „Робертъ Чембърсъ е тукъ, азъ чувствавамъ неговото присѣствие“. Тутакъ си слѣдъ това се чуха три силни удара отъ малкий столъ, който бѣше два раскрача отъ г-ца Дугласъ; столътъ захванъ полегка да се понаддига къмъ неж и Юма. На петъ дюйма отъ тѣхъ той се спрѣ. Движенieto се свърши полегка и безъ шумъ; разстоянието отъ 20 дюйма бѣше изминато отъ стола приблизително за петъ секунди. Щомъ се спрѣ Юмъ поиска да се забѣлѣжи, че краката му бѣхъ подъ стола, на който стоеше, а на всичките ржцѣтъ, както и по-напрѣдъ бѣхъ врѣзъ массата (стола). Като се прѣмѣсти на толкова близо до г-нъ О. Р., Юмъ събра още по-надалечъ краката си, за да не може никакъ да достигне столчето. Въ това сѣщо врѣме захвана отново да се мѣсти столътъ, но този пѣтъ той се

повдигнах заедно съ стоялото и всекой път на четвъртъ дюима, и най-сетнѣ той се отпрати направо къмъ Юма и Миссъ Дугласъ.

На малкото столче имаше единъ цвѣтникъ съ цвѣте; и цвѣтето захванъ да се движи, но не излѣзи отъ цвѣтника.

Юмъ и Миссъ Дугласъ заявихъ, че чувствуватъ едно съприкосновение подъ стола. Всички видѣхъ, че нѣкой си дръпнахъ за ржкава Миссъ Дугласъ; Юмъ заяви, че е видѣлъ ржката на тогози, който направилъ това. Освѣнъ него другъ никой не видѣлъ ржката, но тутакси всички видѣли движението на ржкава на Миссъ Дугласъ, която заяви, че чувствува допиранieto на нѣкаква си ржка около китката на своята ржка.—

Тутакси Юмъ тури подъ стола единъ акордеонъ, като го държешъ съ едната си ржка на страна. Той тутакси захванъ да издава единъ звукъ и слѣдъ малко врѣме чухме да ни се пѣе мелодиата: „*ye Banks and Braes*“ и нѣколко други; невидимиятъ музикантъ, умѣеше прѣкрасно да подражава на ехото. Когато акордеона свирѣше въ ржката на Юма, а другата му ржка стоеше на стола, всичкитѣ мжжѣ наблюдавахъ подъ стола, това, което ставаше. Азъ обърняхъ особено внимание на слѣдующитѣ три обстоятелства: 1) Юмъ едва държеше въ ржката си акордеона, когато клавишитѣ стоѣхъ на противоположната страна, т. е. на надолу; 2) краката на Юма, обути въ ботуши, бѣхъ на разстояние отъ инструмента и неподвижни; и 3) Една частъ отъ инструмента, която бѣ снабдена съ клавишитѣ, много живо се издигаше и сгънчаваше и даваше съотвѣтствуващитѣ тонове на мелодиата; но около тѣхъ не се виждаше нито врѣва, нито нѣкому ржката или пъкъ нѣкои други приспособления.—

Слѣдъ това господинъ О. Р. станъ да държи акордеона заедно съ Юма тъй както и по-напрѣдъ— за края противоположенъ на клавишитѣ; инструмен-

тътътъ полегка захванѣ да се движи и най-сетнѣ за-
свири. Юмъ си взе ржката, и акордеонътъ за едно крат-
ко врѣме почна да свири въ ржката на господинѣ
О. Р.; слѣдъ малко врѣме захванѣ да се чува музика,
и двѣтъ ржци на Юма бѣхѣ на стола.

Прѣдложихѣ се нѣколко въпроса; на тѣхъ се по-
лучихѣ отговори посредствомъ удари и отдѣлни зву-
кове отъ акордеона. За невидимия събѣсѣдникъ вмѣ-
сто условнитѣ знакове петътъ удара—потрѣбва му
азбуката, и произведе се слѣдующето съобщение:
„Това е чудна истина; тя ми е служила за утѣше-
ние въ моя земенъ животъ и е въстържествувала надъ
всѣко промѣнение, наречено смъртъ. Робертъ Чем-
берсъ„.

По сжщия начинъ се получи и едно частно съ-
общение за госпожица Дугласъ.

Пакъ столътъ се подвзе и нѣколко пжти накло-
ни, и изведнѣжъ съвсѣмъ се повдига на три дюйма
отъ дюшемето.

Юмъ се отдалечи на страна, като си закри очи-
тъ; нѣколко минути той постоа безъ да се мръдни,
послѣ стана, и, като се намираше въ въсищение, по-
даденитѣ знакове потрѣбва да му се свържатъ очитѣ,
което се и испълни. Юмъ съ нерѣшителни стѣпки
захванѣ да ходи изъ стаята, като се приближаваше,
ту до единъ, ту до другъ отъ присѣтствующитѣ и
се обръщаше къмъ тѣхъ съ разни питання. Като
се приближи до свѣщъта, която бѣше на малкия
столъ, той прѣкара ржката си, ту на прѣдъ, ту на-
задъ прѣзъ пламъка ѣ, като правѣше това много по-
легка, така щото той трѣбваше да е почувствувалъ
доста опарване. Като си тури ржката отгорѣ, той
съ една благодарна усмивка кимнѣ съ главата си,
взе отъ г-ца Дугласъ тънката ѣ кърпа и като ѣх ту-
ри на дланъта на дѣсната си ржка поднесе къмъ печ-
ката. Като сие обвивката отъ очитѣ си, той взе ди-
лафа отъ кюшето и тури на тази кърпа единъ живъ
взгледъ.

Слѣдъ това той ъж разнесе изъ цѣлата кѣща и, като се възвърна при насъ, заповѣда ни да угасимъ свѣщъта, която бѣше на стола, и застанѣ на колѣнѣ прѣдъ госпожица В. Ф. и тихо се разговаряше съ нея по това явление. Като походи още малко изъ стаята, той каза на госпожица Дугласъ: Ний трѣбва да отдеремъ малката чѣрта, която е на кѣрпичката, по причини, които на васъ не сѣ извѣстни. Слѣдъ това той отнесе вжглена обратно въ печката и даде на госпожицата кѣрпата. Въ срѣдата на тази кѣрпа имаше, образувано отъ вжглена, една прѣярена линия, като бѣше около половинъ дюймъ въ диаметръ, и около ней имаше още други два бѣлѣга, които сжщо бѣхъ образувани отъ вжглена (Азъ взехъ тази кѣрпа съ себя си, и като ъж изслѣдвахъ въ лабораториата си, убѣдихъ се, че по нея не е турганъ никакъвъ химически съставъ, който да е образувалъ тази чѣрта).

Юмъ отново дойде при печката, разбѣрка горѣщитѣ вжглени извади отъ тѣхъ единъ малкъ, колкото единъ хапъ, тури го на дланъта на дѣсната си рѣка и го закри съ лѣвата си, така щото по никой начинъ не можеше да се види. Слѣдъ това той раздуха този вжгленъ почти до бѣлина и привлече вниманието ми на пламеннитѣ язици, които лизѣхъ прѣститѣ му. Слѣдъ това той падна на колѣнѣ, и като издигна очитѣ си съ благоговѣние на нагорѣ и прострѣ рѣцѣтѣ си съ вжглена, извика: „Не е ли добѣръ Богъ? Не е ли достоенъ за да се удивляваме на неговитѣ закони?“ Като се приближи пакъ къмъ огъня, той взе другъ живъ вжгленъ и ми го посочи. „Не е ли справедливо, Уиллиамъ каза той, че този вжгленъ е славенъ и голѣмъ! Азъ искамъ да ви го поднеса, за сега не дѣйте обръща на него внимание!“ Но този пѣтъ вжгленътъ не бѣ донесенъ къмъ стола.

„Силата намалява!“ извика Юмъ; вскорѣ той сѣднѣ на стола и заспа. На 11 часа господинъ О. Р. си отиде.

Слѣдъ това нищо чудно или извънредно не се случи.

Ето още нѣколко думи за този случай.

(Извлѣчение отъ писмата на господина Крукса, отправени до госпожица Хоневундъ).

Когато Юмъ бѣше въ Трансъ, азъ се отправихъ заедно съ него, по желанието му, въ стаята, която бѣше задъ гостната. „Азъ желяхъ да обърнете вниманието си на това, което върши Дана“ (т. е. той самъ). За това азъ се приближихъ, колкото е възможно по наблизу до огъня и се налѣгнахъ къмъ него, като слѣдѣхъ ржцѣтъ на Юма въ огъня. Като не можа да се стърпи, той станъ да прибиръ въгленитѣ, и най-сетнѣ съ доближи до най-распаления въгленъ. Слѣдъ това каза: „Ний малко можемъ да повлияемъ на ржката на Дана, защото силитѣ бѣхъ вече съерѣдоточени. За насъ е много мъчно да повлияемъ на неудушевленитѣ прѣдмети, отколкото ни живитѣ същества.

Слѣдъ това ний се воспользувахме отъ благоприятнитѣ условия, за да ви покажемъ, че можемъ да туримъ разгоренъ въгленъ на кърпа. Сега ний ще съерѣдоточимъ пакъ силата си върху кърпата и ще повторимъ опита.“

Като разгъна два три пати кърпата, Юмъ ѝ тури на главата си, тогива ѝ сгъна на възглавничка, тури я на дланъта на ржката си, а на другата ржка тури въгленъ, раздуханъ и туренъ върху кърпата. При обикновеннитѣ условия кърпата трѣбваше да се запали. Подиръ нѣколко минути Юмъ зема въглена отъ кърпата съ ржката си, като каза: „Ако го оставиш по-задълго врѣме, кърпата ще изгори, защото нѣма много сила.“ Слѣдъ това той тури горѣщия въгленъ на дланъта и го занесе въ прѣшната стая къмъ стола дѣто всички прѣди стоехъ, освѣнъ азъ.

Този сеансъ станъ на 22-й Май 1871 година въ къщата на госпожица Дугласъ отъ 9 ч. 45 м. до 11 ч. вечерта. Присѣдствухъ: господинъ Д. Д. Юмъ

(медиумъ), госпожица Дугласъ, господинъ Уилиамъ Круксъ, г-нъ А. П. Уолласъ, г-жа Круксъ и г-нъ Б.

Сеансътъ ставаше въ първата гостна стая на единъ столъ (масса) съ три крака на едно стояло.

Прѣзъ всичкото врѣме стаята се освѣщаваше съ свѣщи. Малкиятъ яйцеобразенъ (по прѣшниятъ) столъ за който говорихме въ по прѣшния сеансъ, стоеше задъ госпожица Дугласъ, на разстояние три крака отъ нея. На стола, дѣто ставаше сеанса, бѣше турена моята хармоника съ една малка свѣщъ на свѣщника.

Явление. Слѣдъ нѣколко минути забѣлѣзахме едно легко движение на стола; г-нъ Уолласъ почувствува въсприкосновение; госпожа Круксъ заяви, че нѣщо се допрѣло до колѣнѣтъ ѝ и ѝ дръпнало за роклята. Г-ца Дугласъ сѣщо почувствувала дърпане на роклята, а азъ—на дѣсното си колѣно една тежка ржка.

Столътъ се поподигна подъ ржцѣтъ на всичкитѣ сѣдящи и се застоя на двата си крака, а слѣдъ малко и на единий; всичкитѣ желаещи взехъ свѣщитѣ и се убѣдихъ, че това движение не се произвежда съ краката на нѣкого отъ присѣдствающитѣ. Очевидно бѣше, че ако Юмъ дигаше стола съ нѣкакво наблѣгане на ржката си, това той ще можеше да прави само по двѣ направления, когато столътъ се дигаше по шестъ направления.

Слѣдъ това столътъ се съвсѣмъ дигна отъ пода; щомъ това се случи, можетѣ, като взехъ свѣщъта клѣкнахъ и внимателно наблюдавахъ за положението на ржцѣтъ и краката на Юма, и виждатъ че третѣ крака на стола стоѣтъ въ въздуха. Това се повтори нѣколко пѣти и най-сетнѣ, всичкитѣ наблюдатели се убѣдихъ, че нито медиумъ, нито нѣкой другъ отъ присѣдствающитѣ въ сеанса не сѣ дигали стола механически.—

За петѣтъ удари на стола потребва азбуката и ний записахме слѣдующитѣ букви:

„We igh—“

Като мислѣхме, че това ще е продължение на нѣ-
каква фраза, ний доста чакахме; но нищо не излѣзе;
наай-сетнѣ ний си прѣдположихме, че нѣкаква буква
търѣбва да е погрѣшена; но изведнѣжъ захванѣ да се
чуватъ силни удари по стола, които означавахъ: „We“
„ний знаемъ, казахме си, че първата буква е „We“^{*)}),
но не знаемъ какво значи втората дума! Върна ли
е буквата i?—Да!—а буквата g?—Да!—а буквата h?—
Да!“

Слѣдъ едноминутно размишление догадихме се,
че думата е „Weigh“^{**)}) Азъ бѣхъ поканенъ да прѣ-
стѣпнѣ къмъ прѣтѣглуванието, за което азъ имахъ
намѣрение да повторѣ, за да констатирамъ, какъ
стои сега тежината.

За потвърждение на тази догадливостъ, захванѣ-
хъ изведнѣжъ да се чуватъ много и често удари, и
азъ повторихъ опита още веднѣжъ, но съ вѣзни въ
по-голѣмъ размѣръ. Слѣдъ свършванието на това на-
сѣдохме спокойно около стола за нѣколко врѣме,
слѣдъ това малкиятъ столъ захванѣ да се движи
къмъ г-ца Дугласъ и се останоуи на шестъ крака
отъ неѣ. Въ врѣме на мѣстението си той легко и
пладко вървѣше по дюшемето и слѣдъ установлява-
нието вече не се помръднѣ.

Слѣдъ това, обаче, столътъ, на който стоеше
г-ца Дугласъ, не можа да се узнае, кой го е прѣ-
въртѣлъ; тя се поопита да го намѣсти на първото му
положение, но не успѣ, като заяви, че не е въ съ-
стояние да поправи това, защото столътъ като че ли
е прикованъ о дюшемето. Азъ се опитахъ да го рас-
клатѣ но и моитѣ усилия бѣхъ напраздно. Столътъ
на г-на Юма сѣщо нѣколко пѣти се поподигнѣ и
двата му крака сѣ издигнѣхъ, въ това врѣме, кога-
то Юмъ стоеше на него на колѣнѣ, така щото кра-
ката му не се допирахъ до дюшемето: рѣцѣтъ му се
виждахъ, така щото и тѣ въ нищо не се допирахъ.

*) We значи ний

**) Weigh!—Прѣтегли!

На това мѣсто, дѣто стоеше Юмъ, покривката, която стоеше на сеансовия столъ захванѣ да се подава нанаяпрѣдъ, като че ли подъ нея на края на стола имаше нѣкаква рѣка; слѣдъ това забѣлѣзахме такова движение на покривката, като че ли подъ нея играехъ прѣсти.

Слѣдъ това Юмъ взе съ едната си рѣка хармониката, като ѣ държеше, както приличаше. Отъ началото се чухъ отдѣлни звукове, а слѣдъ това се изсвири една прѣкрасна пѣсенъ съ дисканти и басове. Всичкитѣ музиканти се навеждахъ подъ стола и разглеждахъ играещия инструментъ.

Г-нъ А. П. Уолласъ поиска да чуе мелодиата: „Home Sweet Home“. („Доме, сладкий домѣ!“) и тутакси се раздадохъ прѣвитѣ ѣ звукове. Като се загледа подъ стола, г-нъ Уолласъ каза, че вижда рѣка, която издигала и слагала инструмента; сжщата рѣка е свирила и на клавишитѣ. Едната рѣка на Юма бѣше на стола, а съ другата, както казахме той държеше хармониката; г-нъ Уолласъ видѣлъ отдолу рѣка, гдѣто сж клавишитѣ.

(Слѣдва)

Една спиритическа сеанса въ Римъ.

(изъ Messenger)

Присѣствуватъ: Г-жи Контесса Бренда, Бергамини, Мазза; Г-да Ломбарди, Арбибъ, Фига, Ерколани, Г. Хофманъ (прѣдсѣдатель), Балена, Франсоа, Гентелучи.

Медиума е кавалеръ Р. Сеансата се извършва въ *Международната академия за психологически изучаваня*. Сеансата се отваря въ 9 ч $\frac{1}{4}$ вечеръта.

Массата се издига верѣдъ пълно освѣтление. Чуватъ се интеллигентни удари въ вжтрѣшността ѣ. Помолваме духътъ да направи да чуйме думканието на барабана и стѣрганието на трионъ кога рѣже дърво. Нашето желание получава пълно задоволение. Чу-

ва се най първо едно легко думкание барабанъ, което, постепенно, става сѣ по силно, сетѣ се намалява малко по малко и прѣстава. Слѣдъ думканието, захваща стѣрганието на трионъ.

Синиоръ Франсоа, поканенъ отъ мене да направи опитъ съ прѣдаването на мисълта, помолва духътъ да възпроизведе ритмическия шумъ, що прави въ тоя мигъ въ умътъ си, и ето, духътъ подражава съ съвършенна точностъ, за голѣмо очудване на въпросителя, мисленния шумъ.

Огасяваме лампата. Получаваме шекерчета и цѣфтя. Шекерчетата сж изящни и ний благодаримъ духътъ, който ни отговаря като ни ударва, въ знакъ на задоволение, по ржцѣтъ.

Психическитѣ свѣтлини, които се произведѣхж сж твърдѣ силни. Една отъ тѣзи свѣтлини се спуща отъ тавана върху масата и се възкача, като повлича, съ себѣ си единъ звънецъ, когото нарочно поставихме възъ масата. Звънеца, расклатенъ силно въ въздуха, пада въ единя жгълъ на стаята и отъ тамъ е поднесенъ, отъ чудесната свѣтлина, върху масата. Като помолваме духътъ да ни даде да чуйме триението на звънеца по тавана, той го извършва точно, като повтаря два—три пжти явлението.

Медиума е туренъ върху масата. Слѣдъ което една, или нѣколко материализирани ржцѣ ни даватъ да чуйме единъ шумъ, какъвто се произвежда при здрависванието, и захващатъ да обикалятъ изъ стаята, като се здрависватъ съ всичкома ни, милватъ ни и ни удратъ по рамото.

Еспозито (името на духътъ), поканенъ да остави слѣди отъ присѣтствието си върху масата, ни дава да чуйме стѣрганието на некѣ по повърхността, прѣзъ което врѣме фосфорически свѣтлини, видими за всички, се появяватъ върху мѣстото гдѣто се чува стѣрганието и изчезватъ постепенно.

Таинственната ржка, слѣдъ като обиколи стаята и остави подирѣ си една свѣтлива ивица, хваща единъ столъ, клчва го шумно върху масата и го снима пакъ на мѣстото му.

Чуваме въ въздуха шумъ отъ цѣлувки и духътъ издава звуци, които не сполучваме да сванемъ.

Синиоръ Франсоа исказва съ високъ гласъ желаніе да усети Еспозито да му стисне едната ржка, но тая която иска на умътъ си. Тозъ часъ мислената ржка е стисната отъ духътъ.

Запалваме лампитѣ и опитваме явлението на непосредственно писаніе. Повлианъ вѣроятно отъ духътъ, медиума помолва Синиоръ Фига да постави долната частъ на ржката си върху масата, слѣдъ като се увѣри добрѣ че нѣма никакъвъ видъ знакъ тамъ. Синиоръ Фига се покорява и медиума, при пълно освѣтление на стаята, въ присѣйствието на всички експериментатори, начѣртава съ показателя си единъ кръстъ върху гърбътъ на Синиоръ Фиговата ржка и, ето, кръстътъ се възпроизвежда върху дъската на масата. Сѣщото явление, въ сѣщитѣ условия е възпроизведено и върху стѣнитѣ на стаята и писанието се получава по сѣщия начинъ.

Излишно е да забѣлѣжаваме на тѣзи, които се интересуватъ отъ нашитѣ изучаванія, че тоя опитъ прѣдставлява една отъ най хубавитѣ форми на пневмотографиата (духописание). На тѣзи, които ще кажатъ че ний сме жертва на нѣкоя илюзия, ще отговоримъ че писмени знаци, получени при такива условия, които исклучаватъ всѣка възможность на измамничество, доказватъ достатъчно дѣйствителността на тѣзи явления.

(Протоколъ, подъ който слѣдватъ подписитѣ на експериментаторитѣ.)

Разни.

(изъ „Messenger“)

Къща обитавана отъ духове.—Квартала, отъ улицата Бавиеръ, въ Брюкселъ, е въ тревога, отъ два дни насамъ, по причина необикновеннитѣ явления въ къщата № 21 отъ тая улица. Една млада жена, оженена скоро за единъ вдовецъ, намѣрила нѣколко пѣтни мобилитѣ расхвърлени по най безрѣденъ начинъ. Щощемъ тя усѣщала расклатване на лѣглото си; на стѣнитѣ била написана една дума съ кюкюртени букви: името на прѣдишната жена намжжѣтъ..... Полицията се занимала съ изслѣдванна безъ да открие нищо. Слухъ се прѣска че къщата е обитавана отъ духове, но полицията неизгубва надежда, че ще намѣри бездѣльника, който се шегува така злѣ съ квартирантитѣ.....(!)

Ами ако го не намѣри, както толкова пѣти е било, ще ли най послѣ признаѣтъ че сж въ кривъ пѣтъ, та да почнаѣтъ изучаването на тѣзи явления? — Ний се съмняваме.

Вродени способности.—Прѣди нѣколко години се прѣдстави, за пръвъ пѣтъ, въ единъ концертъ, въ белгийский градъ Спа едно дѣте 5-6 годишно, на име Жоржъ Лагардъ, което свирѣше на една малка цигулка съ едно необикновено за възрастьта му искусство. То бѣше получило само нѣколко уроци отъ баща си, цигуларъ въ оркестра на Спа. Нѣма съмнение че ако нѣкой вѣщъ майсторъ бѣше взелъ съ себе си това чудно дѣте, щеше да се обогати въ малко врѣме. Слѣдъ 2 години дѣтето влѣзе въ Лиежката консерватория, гдѣто получи послѣдователно най високитѣ награди. Днесъ, 14 годишния Жоржъ е единъ артистъ безподобенъ, който е спечелилъ въ консерваториата първа награда за кваторъ (музика отъ 4 части) и въ главния конкурсъ медалъ за цигулка, и който напослѣдкъ се е явилъ въ единъ концертъ въ родния си градъ, гдѣто билъ аклами-

ранъ като майсторъ. Спадоаската преса го въсхвалявала въ стихове и чужденцитѣ въ тоя градъ му подарили една прѣвъсходна лира въ засвидѣтелствуване на единопдушното си въсхищение.

Жоржъ Лагардъ е артистъ въ душата, въ пълната смисълъ на думата, и тая дарба му е дошла естествено безъ ни най малко усилие, за което не се гордѣе той. „Когато го виждамъ, пише единъ редакторъ, като тича и играе на топъ съ малкитѣ си другари, то се питамъ, дали това е сжщото дѣте, което, едва прѣди нѣколко дена, въсхити професори и публика и спечели тържественно палмата. Очевидно е, че това дѣте има дарба.....“ Ний сме на сжщото мнѣние. Но тѣзи дарба, тѣзи леснотиа въ искуството, тѣзи чудесна памѣтъ въ музиката, която напомня за Иноди въ смѣтанието, какъ да ги обяснимъ, ако не чрѣзъ едно друго сжществуване, прѣзъ което ги е придобило?

Вѣстникъ „Инденандацъ“ пѣкъ пише:

Жителитѣ отъ квартала Плезансъ въ Парижъ, притѣжаватъ сега едно малко чудо, което смайва всички, които го приближжтъ. То е едно момиченце 5 годишно, на име Жанна-Евгения Моро, на което памѣтъта е необикновена. Родена е въ Парижъ 16 Инуарий 1887.

Журналиститѣ распитахъ дѣтето върху французката история и героитѣ на революцията. Слѣдъ като му задали пѣкои въпросъ по географията, тѣ прѣминжли по естественната история. Евгения отговаряла на всичко, съ единъ тихъ и бавенъ гласъ, безъ да се запѣва или излѣгва въ нищо. Тя изрѣдила класификацията на хвѣрковатитѣ животни, изложила анатомната на чловѣшкий кракъ, разказала за млѣкопитающитѣ, като чловѣкъ съвършено запознатъ съ тие работи. По домакинството, по градинарството, — сжщата точностъ въ отговоритѣ. Отисте на че дѣтето е надарено съ чудесна памѣтъ.

Единъ ръкописъ отъ XVI-й вѣкъ.—Въ единъ ръкописъ отъ XVI-й вѣкъ въ Миланската библиотека, се намира слѣдующия разказъ: Двама търговци отъ Миланъ, като отивали на пазаря въ Лионъ (Франция), срѣщнали въ една планина, върху единъ мостъ, когото наричали Дяволски мостъ, по причина на постоянния вѣтъръ що вѣяло тамъ, единъ доста едъръ чловѣкъ, който имъ дава едно писмо и имъ казвалъ да се върнатъ и да го прѣдадѣтъ на братъ му Лудовикъ. Смаяни отъ това, тѣ го попитали кой е? Духътъ отговорилъ: „азъ съмъ Галеасъ Сфортца“ и изчезналъ. Търговцитѣ се върнали въ Миланъ и отъ тамъ отишли въ Вичевано, гдѣто се намиралъ тогава Миланския князь, комуто прѣдали писмото. Тѣ били зацрѣни и подложени на испитъ. Но като останѣли твърди на думитѣ си, пустиѣли ги. Единъ съвѣтникъ на княза, на име Винцентъ Галеасъ, взѣлъ писмото, което било запечатано съ една много тънка люсна пиринчъ. Вжтрѣ било писано слѣдующето: „Лудовикъ, Лудовикъ, пази се! Французитѣ и Венецианцитѣ правятъ съюзъ противъ тебѣ, за да те съсижѣтъ; но ако ти искашъ да ми набавишъ 3000 пистоли (стара златна монета), то азъ ще гледамъ да сдобря духоветѣ. Сбогомъ“. Подписа билъ: *duxant на брата ти Галеасъ*. Всички били смаяни отъ това приключение, мѣжду които нѣкои го взели за подигравка. Но повечето били на мнѣние да се туржѣтъ на страни 3000 пистоли, за да се отговори по тоя начинъ на Галеасовото желание. Обаче князъ не рачилъ да слуша, като казалъ, че ще му се смѣятъ, ако се съгласи. При всичко туй, работата излѣзла истина, тъй като къмъ края на годината, князь Лудовикъ билъ плѣненъ отъ Французитѣ и Венецианцитѣ, които му отворили война съюзени. Той билъ откаранъ въ франция гдѣто умрѣлъ въ тъмницата си. (Изводъ отъ *дѣйствителността на духоветѣ* и чудесното явление на непосредственото писание).

КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ

Г. Г. В. Павлидовъ, Цариградъ; — Анастасъ Запрѣновъ, с. Джефарча (Харманл. ок.); — Получихме абонамента Ви за I година.

Г. Г. Д. Минковъ (санит. дир.) Софна; — Димо Тодоровъ, с. Джефарча (Харманл. ок.); — М. Х. Стефловъ, Пловдивъ; — Д-ръ Савви Николаевъ, Стара-Загора; — Градско-Общинска библиотека, Варна; — Общинско Управление, Провадия; — Ученическа библиотека, Българчикъ; — Получихме абонамента Ви за II година.

Г. Петръ Из. Ковачевъ, Пловдивъ. — Получихме 8 лева за II и III год. Пратете още 1 л. Цѣната на III год. ще бѣде 5 лева.

Г. Д. Стѣйковъ, ученикъ, Свищовъ — Получени 0.50.

Еленско дружество „Напрѣдъкъ“, Елена. — Получени 6 лева III година захваща отъ Априлий т. г. Отъ тогазъ ще почнемъ да Ви испращаме. Цѣната за III год. ще бѣде 5 л. Прочее оставате да взимате 1 левъ, който ще се прихване въ абонамента на IV година.

Г. Василъ Славовъ, контролоръ, Шуменъ. -- За 10 тѣчения отъ I и II год. дължите 81 лева. Получихме до сега 61, молимъ внесете останалитѣ 20 л. Закъснелитѣ брѣве испратихме.

Читалище „Братство“, Кюстендилъ. — Получихме 8 лева за I и II год. Пратете още 1 левъ.

Bogdan Rapoff, Toultscha Romanie. — Година III захваща отъ Априлий т. г. Цѣната е 6 лева за въ странство *прѣдплати*. Пратете, да пратимъ. Ако искате и II година, имаме цѣла. Сжца цѣна.

Редакцията.